

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	— fill.	Egy évre	18 kor. — fill.
Egy évre	10 kor.	Fél évre	8 . . . . .
Fél évre	5	Negyed évre	4 . . . . .
Negyed évre	2	Egy nora	1 . . . . .
Egy nora	1	Egyesszám ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos papírt sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 5 fillér.

A magyar hadsereg.

Kalmár Antal dr. beszéde.*

Kedves ifju barátaim! Tisztelt polgártársaim! Kettős az én örömem: és így kettős az én köszönetem is. Örömemnek és így köszönetemnek is az első része abban áll, hogy Szeged lánglelkű ifjai, egyetemi polgárai szívesek voltak engem, a nemzeti jogok egyik szerény harcát körükbe meghívni, bizonyára azért, hogy ne csak könyvem, ne csak vezércikkeim holt betűiből, de egyúttal hogy élőszóval is ismerjenek meg engem.

A mások kiváló örömem és köszönetem pedig abban áll, hogy alkalmat adtak Önök én nekem arról a helyről hirdetni az én eszméimet, amely helyet Kossuth Lajos lábnymai szenteltek meg s ahonnan a magyar nemzet legvirharosabb napjaiban ez a nagy lélek gyújtotta lángra Szeged népét, nemzetem büszkeségét!

Ennek az ércszobornak élő lelke, aki az ezredéves Magyarországnak föltétlenül a legnagyobb fia; akinél a szó hatalma, a tett energiájával a történelem korszakainak egyetlen egy államférfiában sem találkozik tökéletesebb bevégeztséggel, akiben az emberi jellem erkölcsi tökéletessége a lángésznek olyan csodálatos párosulásában, az értelmi erő és egyetemes tudás a pihenés nélküli munka erélyének olyan egyesülésében jutott kifejezésre, aminőt talán soha el nem ért más ember, de bizonyára egy sem mul fölül; aki Rodostó után nemzetének életcélzt tudott teremteni és ezt az életcélzt: Magyarország függetlenségének szentes eszméjét a magyar nép lelkében örök szenvedélylyé tudta emelni; a nemzetnek ez a világbüszkesége onnan a magasságbeli Istennek a jobbja felül érzi, látja, vezeti a mi szent küzdelmeinket.

Látja azt, hogy a magyar hadseregnek nagy alkotmányjogi kérdése a magyar történelemben nagyobb nemzeti erővel még soha sem lüktetett, mint lüktet most a jelenleg folyó országgyűlési és országos harcokban.

Ez a harc a magyar törvénytár-

* Elmondta a szerző Szegeden a Kossuth-szobor előtt vasárnap este rendezett ünnepélyen, a hol Kossuth Lajos emlékével együtt ünnepelték a szegedi polgárság és ifjuság ezrei Kalmár Antal dr. Magyarország legnagyobb és leghazafiasabb közjogászát.

ból 1889-ben még a nevét is gyáván kitorölt magyar hadsereg létezését kéri számon a tüzökádó hegynék mindent elborító, kitorölt erejével.

Nemzeti tételünk az, hogy meg kell lenni a magyarul beszélő magyar hadseregnek.

Ez a harc azonban nemcsak elszánt politikai harc, de egyúttal tudományos közjogi harc is, és így engedjék meg t. Polgártársaim, hogy én e harcnak úgy a közjogi, mint a politikai jellemzésére és jelentőségére röviden rátérhessek.

T. Polgártársaim! Mikor 1867-ben föladtuk a 48-ban törvénybe iktatott önálló magyar hadsereget: akkor a nemzet királyának háromféle katonai felségjogot adott. Ezen felségjogok alapján a dolgok aképen alakultak, hogy a kiegyezési törvénybe kifejezetten bevett magyar hadsereget az országban sehol sem látjuk, ellenben látunk egy németül beszélő osztrák hadsereget.

Kérdeztük önmagunktól: hol van a mi törvényeinkbe iktatott magyar hadseregünk?

Erre Magyarország államférfiai és közjogi tudósai azt felelték: „A királynak az adott katonai felségjogok alapján joga van németté tenni a magyar hadsereg magyar nyelvét; németté is teszi, de azért az nem német hadsereg, hanem magyar hadsereg.”

Ezt, t. Polgártársaim, tizenkét évszázad eszű emberek mondották és épen ezért eleinte habár kételkedéssel is, de mégis kezdtük azt hinni; később azonban mégis csak előkerült a jobbik magyar paraszt ész, aki azt mondotta: Tedd bolonddá az öreg apádat, de ne engem, hogy a németül beszélő hadsereg magyar volna!

Kezdtünk okoskodni: a magyar nemzet 1867-ben magyar katonai felségjogokat dekretál a saját királyának, a magyar királynak. No már most: azért adok én (a magyar nemzet) katonai felségjogokat a saját királyomnak (a magyar királynak), hogy aztán ő (a magyar király) ezen felségjogai alapján engem (a magyar nemzetet) megfoszthasson az én szentes eszméim nemzeti nyelvemtől? Azért adok, hogy aztán a magyar király a magyar nemzetől kapott katonai felségjogai alapján a magyar hadsereg magyar nyelv-

vét — németté tehesse? Hisz ez a kerek világ legnagyobb közjogi bolondsága volna! Hiszen, ha ez a közjogi tétel állana: akkor a magyar király az ő magyar katonai felségjogai alapján akár angollá, akár kinaivá is tenné a magyar hadsereg magyar nyelvét!

És ha tenné: közjogilag mivel volna ez nagyobb sérelem, mint ha németté teszi? Mivel volna, mikor közjogilag az angol is, a kínai is, meg a német is egyaránt megfoszt engem az én édes anyám csecsbimbóján magamba szívott nemzeti nyelvenemtől?

Ebben a boldogtalan közjogi állapotban voltunk mi 35 es tendei és ekkor, 35 esztendő után — az összes vezető államférfiak és közjogi tudósokkal szemben — elkobzott könyvemben én állítom föl azt a tételt, én dobom a magyar közjogi tudományosság világába azt a doktrínát és bizonyítom be elméletileg 400 oldalon hogy a magyar királynak nincs joga a magyar nemzetől kapott magyar királyi katonai felségjogai alapján a magyar hadsereg magyar nyelvét németté tenni.

Nincsen joga!

És ha eddig tette: az alkotmány ellenére tette — és ha ezután is teszi: az alkotmány ellenére teszi.

No már most t. Polgártársaim, mi következik ebből? Ebből az következik, hogy az 1867: XII. t.-cikkely, a Deák-féle közjogi alap sem a hadügyek sem a külügyek tekintetében nincsen végrehajtva. Ha pedig nincsen végrehajtva: ebből az következik, hogy végre kell hajtani a törvényt, a XII. t.-cikket, de nem az osztrák császári közjog, hanem a Werböczyben megirt magyar közjog géniusza számára és ha így hajtjuk végre: akkor legott meg lesz a magyarul beszélő magyar hadsereg.

El kell tehát nemulni a 36 esztendő politikai lojalizmusnak. A nemzetnek törvénybe iktatott jogain ne lojáliskodjék senki: se Andrássy, se Fejérváry, se Tisza, se Héderváry, se senki más istenfia, mert ami törvény: az törvénye a királynak is, meg Andrássynak is, de meg a kékmándlis magyar parasztnak is!

Véssék tehát tisztelt Polgártársaim emlékübe azon már ismételt említett közjogi formulát, hogy a ma

gyar királynak a magyar nemzettől kapott magyar katonai felségjogai alapján nincsen joga a magyar hadsereg magyar nyelvét németté tenni. Ezt a közjogi formulát aztán az Ave Mária Urangyalával és a Miatyánk Isteneivel együtt szöjjék hajnali és déleesti inádságukba, hogy ez a közjogi tudat vérré váljék minden magyar embernek minden porczikájában. Mert ha vérré válik: akkor nyomban meg lesz a magyarul beszélő magyar hadsereg, amitől már csak egy lépés az önálló magyar hadsereg.

*

Tisztelt polgártársaim! Tudnunk kell azt, hogy Bécsnek 66 óta, Kö-nigrétz óta nem volt úgy megszorítva a maja meg egyebe, mint amiképpen meg van most szorítva.

Meg van szorítva, mert nincs se pénze, se ujoncza. Azaz pénze: az mégis van Bécsnek. Ott van először a 600 millió pénztári készlet, ott van másodsor a vármegyéktől átvett 600 millió, de meg az adót is fizetik — aki fizeti — és minthogy ez a tömérdek pénz a kormány Wertheim-szekrényeiben van, a szekrény kulcsa pedig a kislajbija zsebében van: Bécs pénz dolgában akár két esztendeig is vigan muzsikáltathatja magát. Én magam is muzsikáltatnám magamat, ha az én zsebemben volna ez a sok pénz.

Azonban nincs neki ujoncza! Nincs! És nem is lesz. Nem lesz, mert ezek az ujonczok nincsenek a kormány Wertheim-szekrényébe bezárva, hanem ott vannak a magyar tanyák százezreiben; onnan pedig nem jönnek be, nem bizony! Magyarország évenként 56 ezer ujonczot ad s ha minden ujonczot három zsandár hozna be: akkor az ujonczok behozására százhetvenezer kellene, — már pedig nincs Magyarországon csak huszezer zsandár!

Ne is féljünk, hogy behozzák, mert én azt mondom Önöknek: Bár nagy a magyar király hatalma, bár még nagyobb az osztrák császár hatalma, együttvéve most is van vagy kétmillió katonája: de ezzel a kétmillió katonájával nincs annyi ereje, hogy egyetlen egy szögédi gatyás paraszt legényt oda állíthatna az ujonczozási mérték alá.

Nincs! Mert a császár és király erejénél is nagyobb az alkotmány, a törvény ereje!

Ha tehát nem kapja meg a magyar Bécsből azt, ami csak a magyaré: akkor mi, t. Polgártársaim, nyugodtan várhatunk. Hiszen nem baja az a magyar embernek, hogy adót nem kell fizetni; azért se verjük falba a fejünket, ha fiainkat sem viszik el német katonának. Hát ne vigyék! Nem bánom, ha tiz esztendeig is nem viszik el, — mert inkább kigyó fojtsa

meg a fiamat, hogysen elvigyék osztrák katonának!

Attól se féljünk, t. Polgártársaim, hogy majd gyün az abszolutizmus. Nem gyün. Hiszen mikor Ferencz József ösei trónjára lépett, akkor 65 országa és a tartománya volt; ebből a tömérdek országból a 18 évig tartó abszolutizmus elvett 42-öt. Maradt neki még csak 23 — és ezt is alkotmányos utra való térés tartotta és mentette meg számára. Ki akarja tehát azt, hogy ezt a 23-at is elveszítse? Én nem akarom, Önök sem akarják — és bizonyára nem akarja sem az osztrák császár, sem a magyar király.

Ne beszéljünk tehát abszolutizmusról — az egyszerűen nem jöhct.

Nem jöhet és mégis meg kell adni azt, ami a magyaré. Hiszen csak a magamét kérem és hunczut volnék, ha az osztrákét kérném. Nem kívánom én az osztráknak se házát, se aranyát se ezüstjét, se selymét, se bársonyát, se ökrét se szamarát, még csak a feleségeiket se kívánjuk, csak nekünk hagyjanak békét, csak minket engedjenek az élet utain előre menni.

Előre fogunk menni. Ha lehet az osztrákkal, — ha nem lehet, akkor nélküle, mert a magyar hadseregnek meg kell lenni.

Meg kell lenni! Mert a nemzetek fejlődésének a világtörténelemben re-velált törvényét foglalta szavakba az, aki megírta, hogy: „Semmi hatalomnak nem adatott erő úgy belemarkolni a világrend kerekének a küllőibe, hogy legyőzze a korszellemet, legyőzze a duzzadó nemzeti erőt.“ A történelem tanúsága szerint nem adatott az meg az eddigi Habsburg-irályoknak sem és nem fog megadatni az ezután jövő Habsburgoknak se Nem adatik meg, mert Seneca, az ókori bölcs szerint: volentes ducit — nolentes trahit: az akarókat vezeti, a makacskodókat vonszolja a sors.

Bennünket, t. Polgártársaim, akik megértettük a korszellemet, minket vezet a sors, — azokat pedig, akik nem értik meg a kor szellemét, azokat akár Budán, akár Bécsben laknak, vonszolni fogja a sors.

Vonszolni fogja az önálló magyar hadsereghez!

Mozgósítás?

„H—k“ ból olvassuk: Megbízható forrásból vesszük azon értesítést, hogy Bécsben jelenleg igen fontos katonai tanácskozások folynak. E tanácskozások azonban nem a magyarországi válságos helyzet alapjául szolgáló katonai reformokkal vannak kapcsolatban, hanem pusztán azon katonai intézkedésekről van szó, amelyek a Balkán félsziget mozgolódásával szemben Ausztria-Magyarország részéről ssükségessé válnak.

A mostani tanácskozás csak folyománya a román király ischli időzése alkalmával létrejött megállapodásnak. A román király ugyanis az Ausztria-Magyarország és Románia között fennálló — 1897-ben létrejött — katonai konvenczióknak Románia részéről leendő esetleges életbeléptetéséről tárgyalt királyunkkal. Most pedig vezérkarunk a közös hadsereg három hadtestének mozgósítási tervét készítette el, amely három hadtest Románia haderejének támogatására lesz hivatva a katonai konvenczió értelmében, azon esetre, ha Románia akár a macedonok forrongása, akár pedig más oldalról jövő támadások folytán mozgósítani volna kénytelen.

A nagyszebeni, a temesvári és a zágrábi hadtestparancsnokságok a kellő titkos utasításokkal már el vannak látva és a hadtestek mozgósítása minden perczen várható . . .

Itt megemlítjük, hogy e mozgósítási hír a legközelebből érnti magyar vidékünket, ha valónak bizonyul, mert a 39-ik gyalogezred és a 7-ik huszárezred a temesvári hadtest kötelékébe tartozik.

Beiratkozások.

(Jegyzetek az iskolai év kezdetén.)

Nyüzsgő gyermek-íjjakkal van tele az iskolák környéke, mely hangossa vált a beiratkozó fiúk larmájától. Néhol busongó arczok tűnnek elénk, azokról aztán könnyen leolvashatjuk, hogy a javító-vizsga nem sikerült. Látunk azonban örömtől kipirult fiukat, akik vegtelen boldogságukban szeretnék megszólítani a járó-kelőket, mondván:

— Letettük a pótvizsgát.

Azok kijavították a szekundát, amely miatt szomorura vált a hosszú szabadság. És félve gondoltak arra, vajjon haladhatnak-e tovább az osztálytársaikkal. Főlebb léphetnek-e egy fokkal azon a — sokak szerint — fárasztó, hosszú latorján, amely után tövises utakkal behálózott birodalom következik, a neve: Élet.

Mindnyájan tudjuk, hogy az ifju mily gondolatokkal lép a tudomány templomába. Ismerjük, milyen vágyak hevítik a keblét és milyen reményekkel vagon tele az ő fiatal szíve. Ezek aztán többé-kevésbé lassankint eltűnnek s a vaskos könyveket, amelyekre egykor szeretettel gondolt, a durva leigázás eszközeinek tekinti később.

Önkénytelen fölmerül az a kérdés: miben leli magyarzatát az, hogy a gyermek, aki mosolygó arczával és örvendő lélekkel lápte át az iskola küszöbét, néhány esztendő múlva keserűen, félve gondol arra a hatalmas épületre, ameyet — úgy hiszi — az ő lelkének sanyargatására építették. Miért hal ki a fiuból a tanulni vágyás, holott ő, mennyi reménnyel vette egykor kezébe a könyveket? . . .

Sokan mondják: a mostani helytelen tanítási rendszer öli ki az ifju zsenge lelkéből a könyvekhez való ragaszkodást. Az a rideg szellem, mely mint valami fagyos szél csap az arczába, olyan, mintha azt sivitáná: tanulni kell. Holott a fiatal szív talán örömmel dobbanna meg, ha azt érezhetné ki a tanításból, hogy tanulni szép, jó és igen-igen hasznos. A tanulót nem kellene kényszeríteni a könyv forgatására, hanem a tudományt megkedveltetni és kimutatni annak magasztosságát, fölemelő, üdvös voltát.

A most uralkodó tanítási rendszerből soha sem fogja megérteni az ifju a tanulásnak jó következményeit és nem látja az iskola nagy és nemes célját. És ilyen körülmények között soha sem törekszik másra a tanuló ifjuság tulnyomó része, mint hogy kényszerűségből keresztülvégdők a középiskolai élet száraz évein az igazi tudomány-szeretet megértése nélkül.

A jövő nemzedék nevelőinek: a tanároknak jutott az a szép föladat, hogy az ifjuságba beleoltassák az igazi szép és nemes iránti rajongást. Nekik kellene valami okos és célravezető módon megváltoztatni a mai tanítási rendszert.

Arra kellene törekedni, hogy az ifju ne csak kényszerűségből tanuljon, mert abból a léleknek abszolúte semmi haszna nincs. Meg kellene vele értetni, hogy igenis föltétlen szüksége van a tudományra.

Csakis így éri el az iskola fontos célját. S csakis a tudomány szeretetétől áthatva lelkesülve minden szépért, jóért, nemes dologért, ismétjük: csakis ezekkel fölvértve léphet át bátran az iskolából abba a göröngyös utakkal behálózott birodalomba, melynek neve: Élet.

Barangolások.

(Atokaji hegy körül.)

IX.

Az öreg tokaji hegy többféleképpen nevezetes. A hajdusági magyar midőn felhő gomolyodást tapasztal az öreg kopasz kupos ormóján, az időváltozására következtet, mondván:

— Esis lesz! Pipázik a tokaji hegy...

A távolból csakugyan olyaténképpen látja a nánási hajdu és a szentmihályi atyafiság, mintha füstöt köjtölne az öreg hegy kopasz ormója; mely „Kopasz” kupnak régi nevezetessége az is, hogy a babonás hit szerint, bizonyos éjféleken odajártak (sőt talán még ma is odajának!) a büdi és egyéb falubeli boszorkányok, a gonosszal czimboráló bűbajos mesterek, sátán fajtatok és ördögök devernnyázní, fajtalankodni, szövetkezni és a vidék megrontására sötét terveket koholni. Ugyannyira, hogy a boszorkány gyűléseket illetőleg is vetekedett a tokaji „Kopasz” hegytetőnek híre a Gellért hegy babonás hírével.

Ma persze nem a sziklás, kopár hegytetőn, hanem a szalonokban, báltermeken, színházi páholyokban, az aszfaltos utcákon keressük és találjuk a mi szikrázó tekintetű bájós boszorkányokat, a kik eleinte mindig puha kacsókkal tévelyítik a gyarló férfit, csak midőn már lépre mentek, igába hajtották nyakokat a „veszők” következik a hegyes karom.

Azonban térjünk át a harmadik, legjelesebb nevezetességére a tokaji kupos hegynek. Mézes bortermő szőlőtőkék ezek, melyekről a világhíres tokaji italt szüretelik. A királyunknak is van vagy 14—18 hold termő szőlője ezen a hegyen. Az aranybányában sem terem annál drágább kincs, mint a tokaji aszu; sőt maga a tokaji közönséges asztali bor is olyan zamatos, illatos, mézként csuszós nemes ital, hogy ki állandóan avval élhet, elhiszem a tokaji Károly bátyámnak, a többi közönséges vizivő, vinkót eczetesítő halandónál legalább is 10—15 esztendővel tovább él.

És mi Vértessy Gyula kedves barátommal és író társammal, Tokaj nemes borát szüresölgetvén, teljesen és tökéletesen elhittük, elfogadtuk tokaji nagybátyám ezen merésznek tetsző állítását. Mert mi magunk

is éreztük, hogy újra pezsdül, újra éled a vérünk és kedélyünk derül, virágozni kezd.

Hanem a tokaji ember büszke is a szőlőbokros hegyére. A legnagyobb becsben tartja az aranyos gerezdek illatos, mézes, nemesítő termését. Semmi sem bizonyítja ezt inkább, minthogy a hegyoldalba, a sziklába vájt pinczék szellőztető lyukait is annyira felbecsülik, hogy a pincze „lélek lyukanak” tisztelik azt. És én nem veszem tuzott mondásnak, hogy a tokaji nektárral teit pinczének lelke van; mert hisz költőket, vitézeket lelkesített és lelkesít a tokaji bor.

Pinczéről forgatván írásom, a régi Tokaj és a régentepallos jogu tokaji szabad polgárság jellemzésére megemlítem, hogy minden igazi tokaji patriczius családnak a legújabb időkig két pinczéje volt. Mind a két cze a hegyoldalba, a sziklába volt vésvé. Az egyik pinczéjébe az aranyértéke szerint becsült, borral teli hordóit ászkolta a tokaji patriczius. A másik pincze komorabb czélokot szolgált. Abba meg odafönt a lombos, virágos, esőndes szép hegyoldalon temkeztek a patricziusok.

Most pedig ismét a borra térjünk vissza. Valljuk be: olykor-olykor még a tokaji házaknál is került veszekedett rosz bor. Az előbbvaló időkben éit Tokajban egy híres vén patikárius, a ki nem volt ugyan ama bizonyos mádi regáleberlő polgártársunkkal rokonságban, mégis Rochlitz volt a neve és mégis mindig hétféle izü volt az öreg ur bora. Azonban mentségére legyen — utólag — beszámítva, nem kimérésre gyártotta, hanem a vendégeit gyötörte vele. Persze szemtől szembe szidták az öreg patikáriust a hétféle izü és szagu borával együtt, aki aztán ezen szavakkal hallgatatta el a szájkodókat:

— Van bor: jó bor! . . . Nincs bor: rosz bor! . . .

Persze mar erre hallgatott minden szájas vendég, mert az én tokaji kedves Károly bátyám szavajárása szerint: — magyar ember társaság közben a subiczkot is megissza!

Szabad Hajdu.

A majmok.

(A „Tárogató”-ból.)

Az ember, így mondják, majomtól származik. A majmok ezrei ezt bajosan hiszik. Közülök legtöbbben, ha szólni tudnának, Meg is sértődnének és tiltakoznának.

A ki ismeri a szabad magyar népet, Darwin tanát bátran mondhatja mesének. A magyart külön az Isten hozta földre . . . Meg Európába is utoljára jött be.

De ki végig néz az arisztokratákon, A sok született, vagy pénzes uraságon, — Makacs lesz az minden okoskodás ellen, Darwin tanítását hinnie kell menten.

Barók: maki majmok; grófok: páviánok; Milljomos bankárok: az oráng-utánok; Koronára leső hercegek: csimpánzok; A hatalmas, önző gorillák: császárok!

Oh, a majmok közt is vagyon rangkülönbség! Ha tudná, mind a hány, emlegetné őst, Lenézné a kisebbbrangut és gyengébbet, S csinálna belőle — udvari cselédet.

Kornai István.

NAPI HIREK.

Rákosi Viktor beszámolója.

Rákosi Viktor, a kiváló író, a hánási választó kerület szeretett, hazafias képviselője felhasználja a parlamenti „muszáj” szünetet és a további küzdelmekre megújodni, erőt és lelkesedést gyűjteni lejön hön szerető választóinak körébe. F. hó 6-án vasárnap tartja meg a mozgalmas ülésszokról beszámolóját a nagy magyar választókerület központján, Hajdunánáson. A nemzeti küzdelem egyik jeles és tántoríthatlan harcosával, Nessi Pál országgyűlési képviselővel utazik le a kerületi székhelyre. Rákosi és Nessi képviselők a szombat esti Budapest—mszigeti gyorsvonattal Debreczenbe jönnek és azután indulnak vasárnap reggel Hajdunánásra, ahol a nemes hajduság lelkes örömmel, szeretettel várja és fogadja a nagy magyar választókerület hönszeretett kiváló képviselőjét, Rákosi Viktort és érdemes Nessi Pál jeles képviselőtársát. A jelenlegi válságos, nehéz politikai helyzetünkben a képviselőnek, mint a kerületnek kölcsönös buzdítására és lelkesítésére szolgál ez a közvetlen érintkezés, a helyzetnek az őszinte feltárása és a választók tántoríthatatlan, lelkes ragaszkodásának ilyen szép példája.

Kossuth lakoma.

A debreczeni „Függetlenségi kör” folyó hó 19-én este Kossuth Lajos születési évfordulója alkalmából Törő Imre vendéglőjében Kossuth lakomát rendez. Midőn e hirt közreadjuk, felhívjuk a függetlenségi kör és párt tagjait, hogy a lekomán minél számosabban jelenjenek meg. Részletesebb tudósítást lapunk legközelebbi számában adunk.

Királysértérsi perek.

A tiz hónapos nemzeti küzdelem alatt több királysértési pertakasztottak a Független Magyarország nyakába. Az egyenes, őszinte magyaros szókimondás nem tetszik a felsőbb köröknek, s képtelenségek után vadászva terrorizálni akarják a sajtót. Bernát Ottó hírlapírónak A koronatanács és Purjex Lajos hírlapírónak Uj szobor című cikkében látták megsérve a király szemét. A vadirat ellen beadott kifogásokat ma délelőtt tárgyalta a budapesti törvényszéki vádtanács. Mint az egyik laptársunk írja; e hó folyamán a felelős szerkesztőnk mondva csinált királysértési pöre is esküdtek elé kerül.

Egy részeges polgárosszony esete az 1812-ik esztendőből.

Érdekes öreg irás került elő a nemes város leveles tárából. Egy polgár panaszkodik ebben a felesége vagyis jobban mondva (Ury kollega szerint!) „házi bánata” ellen. Ugyanis olyannyira elrészegesedett a Polgár Horváth Györgyuram felesége, hogy kénytelen volt ellenében a Nemes Tanácshoz folyamodni segítségért, mire a böles tanács el is rendelte a félrekapott kontyú, iszákos polgárosszonynak törvénybe hivatást az Ur 1812-ik eszteudéjében. Az ezen eredeti esetre vonatkozó régi irás sorai így hangzanak:

„Tekintetes nemes Tanács! Az én feleségem Csanak Erzsébet a boritalnak adván magát, sok jószágimat ellopodta és feleszeg árán ezen itt feljegyzett embereknek s asszonyoknak rész szerint pénzért, de nagyobb részént borért eladta

Mester-útczai lakos Balog Jánosnének 1 üstöt 32 rehnes forintért

Almakofa Németi Józsefnének 1 pár ruhát 10 rehnes forintért.

Varga Istvánnének 1 pár ruhát 12 forintért.

Tarnének 2 pár fehér ruhát 11 rehnes forintért.

Nagy György hentesnek 1 haját 9 frt. 30 pénzért.

Kemetsi Ferencnek 1 haját 10 frtért.
Bodnár Péternek 2 sódort vakborért 6 frtért.

Németnének 2 sódort vakborért 6 frtért.
Bodnár Mihálynének 4 sódort vakborért 6 frt.

Bodnár Péternek 1/4 szalonnát 7 frt értékben.

Bodnár Mihálynak 1 haját vakborért.

Erre nézve alázatosan instálom a T. N. Tanácsot nevezett feleségemet elfogatni és ellene fiscalis investigatiót rendelni és ezen előszámlált káromat, aki nevezett megvevőkkel visszaadtván jószágomat, helyre pótoltatni méltóztatom. A T. N. Tanácsnak alázatos szolgálja polgár Horváth György Piacban. Debreczen 31 a Január 1812.“ E folyamodványra el is rendelte a tanács, hogy fiscalis uraimék a magáról megfeledkezett asszony ellen a keresetet megindítsák és a panaszlottat törvény elébe állítsák.

A tiszafüredi muzeumról.

A tiszafüredi muzeum- és közkönyvtár-ról kiadott érdekes füzetecske bizonyítja, hogy jó indulattal, kitartással, úgyszeretettel, az érdeklődés felkeltésével, értelmes vezetés mellett, milyen szép eredményeket lehet elérni. Szinte pirulva írjuk ide, hogy míg a szomszédos és Tiszafürednek államilag segélyezett gazdag, hírneves muzeuma van (a közkönyvtárt nem is említve) addig a nagy gazdag Debreczen, a régi emlékeknek kincses háza, a magyar kalvinizmusnak katedrája, szóval a nagy vidéknek központja, csak most, számos noszogatásunk után, vajudik azon, hogy a még menthetőnek mentésére és megőrzésére városi muzeumot kellene alapítani. Csakugyan Tiszafüredre, a tiszafüredi muzeum és közkönyvtár tudós és buzgó óréhez, Milesz Bélához fordultak tanácsért és segítségért az első lépés megtételének irányítására, a mi elég szomorú szegénységi bizonyítvány városunk színvonalára. De hagyjuk most ezt, térjünk át a tiszafüredi muzeumba, melynek 1902-ik évi állapotáról írott érdekes jelentését lapunknak is beküldte Milesz Béla egyleti titkár és muzeumi őr, ki úgy a muzeumnak mint a közkönyvtárnak szép gyarapodását jelenti. Nevezetesen, „a régisegek és könyvtár szaporulata állami segéllyel és ajándékokkal, az érme és vegyesek szaporulata ajándékozások útján jött létre, a gondozás személyi és vegyes kiadásai pedig a városi segélyből és tagsági díjakból fedeztetek. Az egyleti működés az év folytán főként a régiségtárnak ásatások útján eszközlendő gyarapítására irányult, részint a már megkezdett munkálatok folytatásával, részint újabb kutatásokból...“ Az érdekes jelentés további részében az évi munka és gyarapodás gazdagsága és sokoldalúsága van igen tanulságosan részletezve... Dicső dolog volna, ha Debreczen város muzeumáról is olvashatnánk már ilyen nyomtatott jelentést; de hat az még a távoli jövő zenéje, ha ugyan végképpen is el nem nemul a zengzetes szép eszme.

A vidéki hirlapírás köréből.

A „Nagyvárad“ című laptársunk egyik névtelen katonája most már névleg is az olvasóközönsége elé lépett. Ugyanis a Sas Ede jeles írotársunk és felelős szerkesztő barátunk által oly magas színvonalon vezetett „Nagyvárad“ újságon mint szerkesztőtárs Marton Manó hirlapíró kollegánk is meglelt nevezve. Marton Manó régi, buzgó, erőstehtségű dolgozótársa a „Nagyvárad“-nak és igazi jobbkeze Sas Ede felelős szerkesztőnek, ezért tevékenységének és tehetségének ezen előismerésére rá szolgált. A szomszéd-ból mi is szívesen üdvözljük őt.

Az igazgató főorvos köszönete.

A közkórház jelenlegi és volt orvosai, tisztviselői Dr. Ujfalussy József igazgató főorvoshoz Uj Tátrafüredre küldött üdvözlő sürgönyére a mai napon Dr. Horváth Károly helyettes igazgatóhoz az alábbi sürgöny válasz érkezett. Dr. Horváth Károly Debreczen, közkórház! Kedves Barátom! Őszinte jó kívánataimokra távollétem miatt csak most válaszolhatok. Vegtelen jól esett az elismerés oly férfiatól, kiktől megvagyok győződve, hogy üdvözlők nem szokásból, de szívérzésök melegéből fekad. — Ti — kik ama nagy munkában közre működtek, tanácssal tettel támogattatok, — hogy városukat oly moderna emberbaráti intézettel gazdagítsuk, melynek jótékony sugarai nemzetünk legnyomorultabb egyéneire, aszegeny betegekre terjesztenek éltető useget, visszaadva legdrágább kincsüket, egészségüket — osztottak velem érdemben. Az eredményt nektek is köszönöm. Áldjon ég titeket, családaitokat jó egészséggel, hosszú elettel, hogy kórházukat hosszú ideig közös erővel szolgálhassuk, fejleszthessük! Magamat továbbra is nagyrabecsült jó indulataitokba, barátságotokba ajánlván, kedves mindnyajátokat üdvözlő: Ujfalussy.

Olcsoobb a cukor.

Nevezetes fordulat állott be közgazdaságunkban, a mi a házi asszonyok háztartását is közelről érdekli. Szeptember 1 én tudniillik életbe lépett a brüsszeli cukor-egyezmény, a mi abban áll, hogy ha Ausztriába cukrot szállítanak, akkor az állam ahonnan viszik, métermázsánként 3 és fél korona kiviteli díjat ró a cukorra, hogy ez által a kivített a másik állam kedvéért megnehezítse. Már most ha valamelyik államban a gyárosok oly olcsón tudják a cukrot előállítani, hogy az eladásnál hat franknyi vámveszteségen könnyen túltehetik magukat, akkor gyártmányukkal bármelyik országban megjelenhetnek. Ez a körülmény okozza a cukor árának súlyedését. Mert ha például Ausztria és Magyarország az eddigi áratok továbbra is fenntartaná, akkor minden oldalról beözönlene a cukor, a gyárakat pedig csakhamar becsukhatnák. Ausztriában máris 12 fillérrel olcsóbban adják a cukrot a későbbi szállításra. Mihelyt kereskedőinknél a jelenlegi készlet elfogy, azonnal olcsóbb lesz nálunk is a cukor.

A régi tizforintosok.

Az Osztrák-Magyar Bank vezetősége emlékeztetbe hozza, hogy a tizforintos osztrák értékű (1880 május 1. keletet viselő) bankjegyek a melyeknek bevonása elrendeltetett és a melyeket ez év aug. 31 ig a két főintézet úgy fizetésül, mint becserélésre elfogadott, a fiókok azonban csak becserélésre fogadtak el. szeptember 1-től kezdve a bank-fiókoknál többé be nem cserélhetők, hanem azok becserélése csak a bécsi és a budapesti főintézeteknél történhetik meg.

Név- és cégmagyarosítás.

Dicsérettel és követendő példaként említjük egy régi debreczeni kereskedőnek név- és cégmagyarosítását. A debreczeni kereskedelmi és ipar piaczon már 26 év óta előnyösen ismert Weisz Sándor férfiniszabó és uri divat üzlete, a mely most névleg megváltozik. Weisz Sándor tulajdonos vezetőnek nevére „Fenyő“ re magyarosította és mostantól „Fenyő Sándor“ neve alatt vezeti üzégjét. A kereskedő világnak követésre ajánljuk ezt a szép példát.

Az iparos mesterek figyelmébe!

Az ipariskolai igazgatóságtól a következő közérdekű figyelmeztetés közlésére kértünk fel: — Az 1903/4 iskolai év kezdetén tisztelettel kérem fel a t. iparos mester urakat, hogy a tanonciskolába még be nem iratkozott tanonczaikat f. szept. hó 7-ikétől kezdve naponként este 6—8-ig a Csapó utca 33 sz. alatti Baresay háznál levő ip. tanonciskolai irodában beiratni sziveskedjenek. A mult 1902/3 isk. évben tanonciskolába már járt tanoncok f. szeptember hó 6 án d. e. 9 órakor és délután 2 órakor — a szerint a mint délelőtt vagy délután jártak rajzra a Baresay háznál kötelesek megjelenni. Debreczen, 1903. szeptember 2. Az ip. tanoncisk. igazgató megbízásából: Szécsényi Istvan ip. isk. tanító.

Felhő Rózsi elszerződött.

A debreczeni színház kedvelt szubrett primadonnája Felhő Rózsi virágvasárnapról megvált Makó szintársulatától. Felhő Rózsi Aradra Zilahy Gyulához szerződött. Makó Lajos igazgató Felhő fontos szerepkörének betöltésére nézve tárgyalásokat folytatott Perényi Margittal, ki Komjátny alatt kedvence volt a debreczeni közönségnek és Rozsa Lilivel a Magyar színháznak volt jeles primadonnájával, ki jelenleg Aradon van. Az igazgató Rozsa Lilivel jutott megállapításra és virágvasárnapról kezdve meg is kötötte vele a szerződést.

Kedvezmény a tisztviselőknek.

Ha már a fizetés javítás késik, egyre késik, legalább apró kedvezésekkel akarnak segíteni a tisztviselők helyzetén. A kereskedelemügyi miniszter attól a szándékától vezérelve, hogy a féláru menetjegyek váltására jogosító arczképes igazolványokkal ellátott hivatalnokok költség nélkül élvezhessék a kedvezményt, rendeletet adott ki, a melynek értelmében az arczképes igazolványok kiállítása és meghosszabbítása érdekében folytatott mindennemű levelezésre beleértve a csomagokat és pénzküldeményeket is, a hivatalos portómentességet kiterjeszti. A hivatalos portómentesség azonban csak az állandó vasuti arczképes igazolványokra terjed ki, míg az egyszeri kedvezményes utazásokra vonatkozó levelezés továbbra is portóköteles marad.

A kötvények átvizsgálása.

A közgyűlés már régebben elhatározta, hogy a házipénztárban levő kötvényeket megvizsgáltatja. Két bizottsági tag ajánkozott is erre, de mindezideig még hozzá se fogtak a kötvények átvizsgálásához. A tanács ma tartott ülésén elhatározta, hogy újból felhívja a két bizottsági tagot, hajlandók e önként elvállalt kötelezettségüknek eleget tenni.

A közigazgatási bizottság

szombaton délután tartja rendes havi ülését. A bizottságnak legfontosabb tárgya lesz Hanke volt gyámpénztárnok feletti ítékezés.

Megfestetik Deák Ferencz arczképét.

Hajdúvármegye állandó választmánya tegnap délelőtt ülést tartott, elég gyér érdeklődés mellett. A vármegye területén belől, Debreczenben felállítandó emberbaráti intézmény, a siketnéma iskola építésére és fentartására 20 ezer korona megszavazását javasolja a választmány; mivel azonban a vármegyének nincsen pénze, megszavazás esetén, kenyszerítve lesznek pótdóba vetni ki az összeget; mert ma már olyan világot élünk, hogy mindnyájan tovább nyújtózkodunk, mint a meddig a paplan ér... A választmány másik érdekesebb határozata az alkotásával csödbe jutott „hazabölcseinek“ Deák Ferencznek százéves ünnepelésére vonatkozik. A hivatalos nagyképüsködés és fontoskodás csak nem nyughat ennek a jó öreg urnak az ünneplésétől és éppen mert midőn alkotásának, a magyarságra kártékony kiegyezésnek züllesztését, bomlását látjuk és érjük, ünnepelni akarják a jó öreg atyust, a Habsburg-ház hasznos barátját. Az állandó választmány javasolja a képmének megfestését, melynek leleplezésekor a bizonyos emlékünnepet is elülnék a mezei hadak; mert itt Hajdúvármegyében ugyan nem kívánja ünnepelni senki fia és lánya boldogult Deák Ferencz atyust. Ha pedig a képét csakugyan megfestetik, vannak itt Debreczenben is avatott képfestők, mint például Kovács János, a ki a vármegyébe is több hazafinak festette meg már a sikerült nagy képét, festessék ezek valamelyikénél a Deák képet, mert máskülönbén teljesen kidobottnak és feleslegesnek kell tartanunk ezt a bizonyosan újabb pótdóba költséget.

Beiratkozás a zenedébe.

A városi zenedébe az 1903-904-ik tanévre való beiratás és felvétel szeptember hó 6 től 10 ig a zenede helyiségében délelőtt 11 óráig eszközöltetik. A fizetendő díjak. 1. beiratási díj évenként és személynként 4 K. 2. a főtanszak díja egész évre: az énektanszakban 32 K. az előkészítő és középtanfolyamokban 60 K. a kiművelési tanfolyamon 80 K. gazdatanszakon 60 K. 3. ezenkívül a dologi kiadások fedezésére és a tanári segély alapra minden növendék 5 korona melék tandíjat fizet. A gondtanszak s a fuvohangszerek tanszakának növendékei tandíjat nem, csupán 4 K. beiratási díjat fizetnek. A segéd-tanszak (zeneelmélet, összhangzattan) hallgatása, vala mint a melléktanfolyamokra (szavallat, ének, kamarazene, zenetörténet) való beiratkozás teljesen díjmentes. Az előadások szeptember 10-én kezdődnek.

Öngyilkosság.

Özv. Bozsár Miklósné sz. Nagy Juliánna múlt hó 31-én Hajdunánáson 5 doboz gyufa oldattal megmérgezte magát. Hosszas kínlódás után elhunyt.

Bimbóhullás.

Németh Gábor debreczeni vendéglőst-családi gyász sujította. Egyetlen leánygyermek, a 11 hónapos kis Olga tegnap rö-

vid szenvedés után elhunyt. Az apró anyagka földi maradványait ma d. u. 3 órakor temetik a máv. műhelytelepről a péterfia-utcai temetőbe.

A színházi villamos felszerelés hiányosságáról.

A tanács ma tartott ülésén foglalkozott dr. K. Tóth Mihály kapitány ama beadványával, melyben a színházi villamos vezeték hiányosságára hívta fel a tanács figyelmét. A beadványt kiadták a mérnöki hivatalnak, vizsgálja meg a színházi villamos felszerelést, arról sürgősen tegyen jelentést és az esetleges átalakításokról terjedessen be jelentésével egyidejűleg költségvetést is.

Megrongált tüzelő készülék.

Felhívtuk a színházfelügyelő figyelmét, hogy a színházi tüzelő készülék vezetékét a kőművesek szétszaggatták. Oláh Károly felügyelő tanácsnok erről meggyőződve, intézkedett a megrongált vezeték kijavításáról.

Kedélyes este.

A debreczeni kisgazdák, földmunkások és munkások vasárnap este a Debreczen sörcsarnok helyiségében, saját egyleti pénztárok javára, kedélyes estét rendeznek.

Egy magyar hajó katasztrófája.

A forrongó Macedóniának tengeri partvidékéről egy magyar hajó katasztrófájának híre érkezik. A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaságnak „Vaskapu“ nevű személy- és áruszállító gőzhajóján, mely Galac és Sztambul között közlekedik, az augusztus 31-ről szeptember 1-ére virradó éjszakán a Fekete tengeren, a Várna és Burgasz közt levő Mesembria közelében nagy robbanás történt, melynek több emberélet eset áldozatául. — A robbanás megháborította a hajó külső részét s mire a hajó gyorsan a part felé menekülve, a part fővényébe furódott, halva találtak rajta első kapitányát, Lettis A. V.-t; a személyzet közül pedig Deskovich Kázmér az első, meg Persich Francesco a második tiszt, továbbá a legénység hat embere, a társaságnak egy, a hajón utazó fiatal bpesti tisztviselője, Lendvai Károly eltűnt. Elpusztultak-e ők is a robbanás következtében, arról pozitív hír nem érkezett, amint hogy a katasztrófaról egyébként is csak szűkszavú tudósítás jött eddig. A szűkszavú távirat a katasztrófa okairól, körülményeiről, részleteiről sem ad felvilágosítást. Mindössze annyit mond a távirat, hogy a robbanás eddig föl nem derített okból történt. Mazaru a hajón — a társulat értesítése szerint — robbanó anyag nem volt. Fát, cukrot, fokhagymát és néhány gépet szállított a hajó. Robbanásra eszerint az egyetlen kombináció: a kázanrobbanás volna. Amde kázanrobbanás esetében a hajó nem mehetett volna ki a partra, már pedig a távirat szerint a hajó langban álló előlő részével a partra kifutott. Igaz, hogy a part közelében haladt, de kázanrobbanás esetén még azt a körülbélül kétszáz méternyi utat sem tehetne volna, amennyire a parttól volt. Nem marad tehát más hátra, mint az a feltevés, hogy a hajón mégis robbanó anyag volt, amelyet úgy csempésztek oda. És itt előtérbe furakodik az a gyanu, hogy kapcsolatban a macedon forrongásokkal csempésződött oda az a robbanó anyag. Önkéntelenülemlékezetétől mindenkinek a keleti expressz-vonat minapi felrobbantása. A bővebb és részletesebb távirati értesítések fogják csak felderíteni nem e gaz merénylő kezek gyalázatos műve volt-e vajjon ez a katasztrófa is, hogy a nagyhatalmak fegyveres beavatkozását kiereszközzik. Nem Száráfovék lelkén száradnak-e ez újabb áldozatok, akik közül a halottnak jelzett első

kapitány kétségtelenül magyar állampolgár és magyar az eltűntnek jelzett második tiszt, meg Lendvai Károly társulati hivatalnok is.

A magyar hajó katasztrófájának híret a következő burgasi távirat hozta:

A „Vaskapu“ nevű gőzhajón, amely a „Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság“ tulajdona, eddig még fel nem derítettek okokból nagy robbanás történt, mely a hajó előlő részét felgyújtotta. Az első kapitányt halva találták, az első és második tisztnek, valamint a legénység hat emberének nyoma veszett. A társaság budapesti igazgatóságának egy fiatal alkalmazottja aki a hajón utazott, szintén eltűnt. A katasztrófa a Fekete-tenger bolgár partján, Bungas közelében, kö z v e t l e n ü l Mesembria előtt történt, az augusztus 31-ről szeptember 1-ére virra éjjel. Konstanza ből a „Berchtilda“ nevű gőzös, mely óránként 8000 tonna vizet képes kiszivattyuzni, továbbá Burgasból a „Marguerita“ nevű gőrhajó is a „Vaskapu“ mentésére sietett. A hajót azonban, mely lángokban égve a part fővényébe furódott, aligha lehet megmenteni. A hajó a new-castlei Richardson és társa-féle hajógyárban készült és 2400 tonna hordképessége volt. Biztosítva van.

Ez is nemzeti vívmány . . .

Az egyik nagyváadi lap társból olvasuk: A belényesvidéki román intelligencia Magyar-Csékén rendkívül sikerült Asztra ünnepet rendezett vasárnap. Az ünnepély délelőtt misével kezdődött, amelyet az ottani görög keleti templomban hallgattak végig. Azután a nagyvendéglő termébe vonult az ünneplő közönség s itt Comsia János dr. román nyelvű felolvasását tapsoltak. Délben népes társas vacsora volt, amelyen a cigány zenekar kivétel nélkül magyar nótákat játszott. Este színelőadás volt, amelyet nagyszamu közönség nézett végig, azután pedig táncmulatság. Kelemes felünést okozott, hogy a táncmulatságon is mindig magyar nóta járt, s a fiatalság a csárdással tartott ki a kora hajnali órákig... Ez is nemzeti vívmány . . .

A tyukok.

A debreczeni 39-es Sándor bakak a most folyó gyakorlatozása közben történt ez a mulatságos eset Arad megyében. Menetközben valami oláh faluban szálltak meg éjszakára a hajdusági vitézek, akiknek természetesen fejvesztés terhe alatt meg volt tiltva, hogy akármifele idegen jóságához nyuljanak. A katona persze alija is a parancsot szentül, haem arról már nem tehet, ha a tyukok kotyogásától nem tud aludni és csak úgy csinálhat esendet, ha egy pár baromfinak kicsavarja a nyakát. Az aztán természetes, hogy az ilyenformán lecsúndesített tyukokat már megse hajjalja ki a baka a kapu tetején, hanem elkészölti a temetőarokban vacsorának. Másnap reggel panasza ment az oláh az örmesterhez, hogy a husz tyukjából reggelre csak tizenhét maradt. Kérte nagyon a szigorú megfenyítést, persze oláhol, mert magyarul egy szót se értett a jámbor. Az örmester ur azonban gyönyörűen beszélte mind a két nyelvet. Glédaba állította maga körül a gyanuval terhelteket, ránczba szedte a szemöldökét, kihuzta a bajuszát és úgy ordított, hogy az oláh már szinte kérni akarta, ne ingerüljön föl ennyire azért a pár rongyos tyukért.

— Az áldóját — mennydörgött — annak a nyöszörgős keresztapátoknak, máskor egymásután szaladunk lófistritbe, ha olyan barmok lesztek, hogy husz tyukból tizenhetet meghagytok! . . . Az oláhnak annyira tetstett a becsületes örmester lovagias felháborodása, hogy rögtön meginstálta egy kis tyukhus-levesre.

Zeneegyleti multság Hajdudorogon.

Levelezőnk írja: Hajdu-Dorogon az ottani néptanítótestület saját zeneegyletük javára tegnap este a Szücs Mihály-fele „Novelia” szállóban fényes táncmultságot rendezett, melyen a közel vidék ifjúságának részvétele mellett, kiváló kiviradtig jártak a ropogós csárdást, az andalgó franczia-negyest s a kábitó német keringőket. — Résztvettek többek között asszonyok és leányok: Fejér Györgyné Berencsy Jánosné (H Nánas) Dr. Rittersporri Miklósné, Dr. Dömötör Józsefné, Dr. Loog Beláné, Fodor Benőné, Farkas Gézané, Balaghy Ilona, Fatkó Tamásné, Szepessy Sándorné, Kovacs Istvánné, Tóth Istvánné, Görög Jánosné, Hollós Lászlóné, Révész Andrásné, Révész Györgyné, Lelesz Györgyné, Rajk Imréné, Oláh Imréné, Benkő Lajosné (Nánas), Benke Lászlóné, Kassay Iren, Kovacs Erzsóka, Kiss Sándorné, Vekerdy Karolyné, Kovacs Gizi (Nyiregyház), Toth Ilona, Görög Vilma, Hollis Ilona, Berencsy Margit, Benkő Piroska (Nánas), Bellovics Gyulané, Oláh Gizi, Szücs Mihályne, Szücs Margit stb. A négyest negyvenen táncolták, s az estély 100 koronát jövedelmezett tiszta haszonként a zeneegyesületnek.

Tanyai tűz.

Szölösi Rezső ottományi gazdálkodásán nagy tűz volt. A cseplőgép melletti zabasztagok a gépből kipattant szikrától tüzet fogtak s elégték. A kár 8000 korona.

Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy évek óta jó hírben álló táncziskámat szept. hó 12-én megnyitom. Tanmódszerem helyességéről alkalma volt már a jobb izlésű családoknak többször meggyőződni, nem létezik újdonság e téren, melyet azonnal meg ne szerezzek. Különös gondot szoktam fordítani tanítványaim helyes testtartására, szabályos mozgulataira és a jobb modor elsajátítására. Az újabb tánczokra felnőtteknek külön órát adok, ugyszinte magán házaknál alakuló csoportok tanítását is elvállalom. Beiratásokat elfogadok bármely időben lakásomon Péterfia-u. 2. sz. A n. é. közönség kegyes pártfogását kérve. Debreczen, 1903. szept. hó. Mely tisztelettel Alföldy Karoly, okl. táncztanító.

Stone Alex bankirodáját

Széchenyi-u. 19 sz. alá (bejárat Simonffy-u. 20.) helyezte át. **Törlesztés** és mindenféle kölcsönöket legelőnyösebben eszközöl.

Itt kapható!

(Elmélkedések a József főherceg eszmája és más egyebek felől.)

Itt is, ott is kapható; mindenütt kapható! Hogy is ne volna kapható, midőn itt ki van téve a gyönyörű prágai sonka, vagy szebeni szalám, ha egy itt virít a „kirakatok”-ban?! — Még a „jó házi koszt” is csak itt kapható, ha hirdeti a nagy kapu.

Ez a „kapható” oly felesleges figyelemztetés, mint volt hajdan a színlepon a „Ma adatik”, a sirköveken a most is divó „Itt

nyugszik!” — Pedig a színlepon mindig ugyanaz állott (a városi czimerrel egyszerre fogta a szedő); de meg azt is jól tudja a jó keresztény, hogy a sirkő alatt nem pipál az elköl őzött (?!), hanem ugyan pihenni kénytelen a több mázsás márvány alatt, mely egy cseppet sem egyeztethető azzal a másik felirattal: Legyen neki könnyű a föld.

Itt kapható! ha nem itt is készült, a fő, hogy kapha o legyen. Dehogy is készülne nálunk óra, vagy karperecz, de még zongora sem, midőn ezeknek részvényeken alapuló gyara van?! — de azért az óras, az aranyműves, mint a cipész aranyéremmel szerepel a kiállításokon; mert a fő: mit mond a jury és hogy kinek van a kiállított tárgy ajánlva?

József m. kir. főherczegünk már egy ízben kapott egy eremonai hegedűt, mely alítólag itt egy helybeli zongora gyarban készült. Most újabbán egy pár vadonat új eszímával lett a főherczeg kitüntetve. Hat csakugyan minden áron cigánynak akarják feltüntetni a fő urat? Hegedű és rozsz eszima nélkül, hogy is kepezünk eredeti cigányt?!

Hát azt ajánlottak fel Ő fenségének, a mi je nincsen; hálából, hogy cigány grammatikát írt, a minek párja épenséggel nem volt. Szeget szeggel . . .

Marconi a drótnélküli telegráfálás fel-találója mindegyre tökélete-iti talalmányát. Zero kamrájában íródik a sürgöny. De ő sem marad egyedül zsenialitásában. Legújabbán láthatók fényképek, melyeknél az illetők jelenléte mellőzhető. Bizonyosan nem a Zeus, de a Zero kamráján vetítettnek a főutezára.

Ma már semmi sem lehetetlen. Nem-sokára Nemes Gábor cipésznel bécsi virstli lesz kapható, mert az is hovatovább a bőr-
ipar felé közeledik . . .

Hát a „Péncz”, mi sehol sem látható, hány helyen kapható?!

És ha olesó is lett a péncz! Mit ér nekünk az ilyen mese péncz, ha nincsen arra való kamat és csak ott és annak kapható, aki bőviben van a zsirnak, minek szagától is fuladozik a

hájas-hejjes polgár.**Tábornok, aki levéteti a fekete-sárga zászlót.**

A kecskeméti ifjúság tegnapelőtt este tüntetést rendezett ama fekete-sárga zászló ellen, amelyet a városban időző cs. és kir. tábornok szállásán tüzték ki. Mikor a tábornok a tüntetésről értesült, nem állított fegyveres őrséget a zászló elé, mint az osztrák gyakorlat megkövetelte volna, hanem a gyűlöletes jelvényt egyszerűen eltávolította helyéről, ami a városban nagy lelkesedést keltett. Erről az érdekes esetről a következőket jelentik:

Tegnapelőtt este, 9 óra előtt, tüntetést rendezett a kecskeméti fiatalság a piacztéren a fekete-sárga zászló ellen. A katonák dandárgyakorlatokat tartanak most Kecskemét környékén és néhány napig a táborozásban

Keckemét a dandárparancsnok székhelye. A „reglama” szerint jelző zászlót kell kitenni ott, ahol a parancsnokló fotiszt (ezuttal tábornok) lakása van. Ez a jelző-zászló pedig most még a fekete-sárga zászló. Ezt a kis jelző-zászlót ki is tüzték a Millekker-szálló egyik földszinti helyiségére. A fiatalság már delután békétlenkedett és este, a mikor katonazene játszott a téren, a szálló előtt sűrű csoportokba verődött, valahonnan kerített nemzeti zászlót és folytonos éljenzéssel járta be a piacsteret.

Amikor a dandárparancsnok megtudta, hogy mit jelent a fiatalság tüntetése, rögtön parancsot adott, hogy a jelző-zászlót, a magyarnak oly gyűlöletes fekete-sárga zászlót vegyék be. El is távolították csakhamar. A fiatalság viharos éljenzésben tört ki. És hogy bebizonyítsa a tábornok azt, hogy nem tüntetni akar a fekete-sárga zászlóval nemzeti érzelmünk megnyilatkozása ellen, nem tett kifogást az ellen, hogy a katonabanda magyar egyveleget kezdett játszani; közte volt a Himnusz, a Rákóczi- és Kossuth-induló is. Erre nemcsak a tüntető fiatalság, hanem a zenét hallgató nagyközönség is lelkes éljenzésben tört ki. És ezzel vége volt az incidensnek. Jól jártak a zenekar tagjai, a szórakozó közönség egy hordót ütettett csapra és itták a jó habzó sört.

Kár, hogy tudósítók nem közli a derék tábornok nevét, hogy tisztelettel szöhetnők az irásunkba. Ugy látszik, hogy a magyar és osztrák armádia nagyfejű tisztjei is érzik már, hogy a fekete-sárga zászló kora Magyarországon lejárt. A kecskeméti eset legalább ezt látszik bizonyítani. Vagy ha szkeptikusan fogjuk föl a dolgot, hat attól félhetünk, hogy ezt a derék katonát a régimódi szerint hamarosan nyugdíjba küldik.

Szomoruság a kaszárnyákban.

(Levél a táborból.)

Szeptember elsején.

Pár nappal ezelőtt harczi gyakorlatról, verejtékezve érkezünk meg a táborba, s valahogy utba kapott bennünket a riasztó hír, hogy a kiszolgált katonákat visszatartják. Előző nap még vígan fújták a Sándor bakák hogy októbernek elsején . . . de most, most csüggedten, szóltanul ballagtak egymás mellett a fiuk, s kedvtelenül teljesítették a kapitány parancsait. A kapitányunk, aki különben nagyon humánus ember, biztatta a legényeket:

— Daloljatok fiuk valamit.

Csend. Némelyik nagyot sóhajtott, rántott egyet a borju szíjján, mintha valami nagy káromkodás kívánczolt volna ki belőle. Kinek is lett volna kedve dalolni, mikor tiz kis nap mulva hiába szólal meg a vezérkar vékony kürtje, nem röpitik vígan levegőbe a sapkájukat s nem évődnek az ujonczokkal:

— Nekünk már lefujtak. Nektek még három a kalandárium.

A gőzös hiába vár rájuk, bizony bent maradnak ők is a zöldfülü regrutákkal s nem is tudják: vajjon meddig:

A czugsfürer hatalmas hajdu gyerek bizalmasan megszólított:

— Hadnagy ur kérem, igaz, hogy viszatartanak bennünket?

— Ugy beszélük!

Új és jó állapotban levő legújabb kiadásu ódon Tankönyvek

valamint mindenféle iskola író és rajzszerék kaphatók László Albert és Társa (Hegedüs S. és Sándor I.) iskolai könyv- és tanszerkereskedésében Debreczenben, főpiacz, a kistemplommal szemben.

— Nahát, agyon is lövöm én akkor magamat! Otthon vár az édes anyám, a menyasszonyom. nem nyövöm én ezt a bakancsot!

Köny is csillogott a szemében és én elhiszem, amit mondott, sőt az az impreszióm, hogy ha nem adják ki a szabadságos kis könyvet: sok katona fogja véret ontani. A szegény fiúk — mi telhetne tőlük — nótát faragnak a nagy szomorúságban. A tábor zeng a bánatos bakanótáktól, amelyek kéri az édes anyákat, ballagjanak el Budavárába s instálják meg a császárt, ne kívánja halálát szegény magyar legénynek. A harminckilenczesekek most ezt dalolják szomorúan:

Debreczeni temető kapujába
Kilencz zászló van kitűzve sorjába.
Hűvös szellő fujja, lengeti a levelét.
Erre nevelte fel jó anya a gyermekét.

A kaszárnya világa rosszabb a rabságnál s mikor már azt hiszik, hogy tíz nap múlva szabadulhatnak, akkor jön a parancs, hogy mindenkit vissza kell tartani. Nohát emellett a rendelet mellett elmosódik a kaszárnya élet minden brutalitása, még Bilek is kicsiny ehhez a szívtelen merénylet tervhez. Mindenkinek van tisztességes polgári foglalkozása, vannak hozzátartozói, a kik három éve aggódva várják haza segítségüket, szemüfényt, van menyasszonyuk, van él tevéjük, melyet előbb utóbb elakarnak élni. Azt hiszem nagy, veszélyes bonyodalmak következnek.

Istenem! mért is visznek a generálisok politikát a kaszárnyákba? Mit szólnak akkor, ha politizálni fognak azok a baka gyerekek is és csapatostul megszöknek a szolgálatból, mert úgy fogják föl itten, hogy ehhez joguk van. Mit szólnak akkor, ha körül veszik a szülők, a hozzátartozók az érző szívű emberek a kaszárnyát és követelni fogják fiaikat? Azt felelhetik: Jön a szurony! Pedig akik ezt felelik csalódnak. Gondoljanak arra is, hogy nem fog akadni olyan legény, aki a kezébe veszi a Manlichert. Erővel katonai forradalmat akarnak? Nem lehetetlen, hogy az lesz a következmény. Hiába hivatkoznak a reglamára előírásra, esküre, — mit törődik azzal az ember? akinek szíve csordultig telt a keserűséggel.

Az öngyilkosság, a szökés, az engedelem megtagadása bizonyos, hogy napirenden lesz, de még jó ha csak ez lenne a következmény. Így itélem én meg a hangulatból. S kérde ez a rengeteg katona: mért akarják ezt így? A törvény szerint a katonák három évre rukkolnak be. Egy évfolyam három éve letelt. A törvény szerint gyakorlat után valamennyit haza kell bocsájtani. Arról nem tehetnek, hogy újonczot nem ajánlott meg az ország, de nem ajánlotta és nem is ajánlhatta meg továbbra a három évet kiszolgált legénységet sem. Tövényes alapja tehát nincs a katonák visszatartásának és hisszük, hogy nem is fogják azt megen engedni. Elvégre is a hadsereget mi tartjuk fenn, s azok a generálisok a mi törvényünk rendelkezése alatt állanak. Az ország nem marad katonák nélkül, ott vannak a tartalékosok, akik veszély esetén minden perczen rendelkezésre állanak s aztán a kiképzés alatt álló katonákat ugysem viszik háborúba a tartalékosok behívása nélkül.

Baj van, szomorúság van. Elkeseredett ember ez mind egy szál a „császár“ uniformisában“. Azonban reménykedik mindegyik s talán nem hiába.

Tartalékos tiszt.

CSARNOK.

Régi történetek.

Irta: **Morvay Károly** 48/49-es honvéd huszáraltiszt.

VIII.

(Az utca végen . . .)

Még Szatmári tiszteletes ur is elnézett hozzám kapacitálni, hogy ne lakjam én a község végen abban a kis szalmás fedeles kalibában. Nem szoktam meg, belehalok én abba.

Nem haltam bele. Egészséges maradtam, mint a makk!

Olyan szép is volt ott minden!

Télben honi gyékénnyel fedtem be a feltűszelt házföldjét. Nyáron friss vízzel karikákra felocsolták, hűvösebb volt az bármely palotánál . . . Hát még a levegője! Köröskörül egy volt a kis udvara a kerttel. Szerettem, ha látják, hogy mit csinállok.

A kalibam előtt nyílt a magasba ójtott rózsa, a kertre nyíló nagyobb ablakon beömlött a teljes jáczint, a rezedá, a viola illata, a távolabbi kis virág ágyból ramosolyogtak a járókelőkre a teljes színű virágu tulipánok.

Már 4 órakor köztük babráltam.

A nagy kertet pedig televettem dinya maggal (már Debreczenben is e volt a fő foglalatosságom.)

Kiszabtam jó magamra a munkát, addig dolgozva, a míg jól esett,

Be-be néztek hozzám uriemberek is, a kik szerettek. Volt azonban két rendes vendégem.

Egy nyugalomba tett vasuti ör, meg egy hosszú asztalos mester.

Ez utóbbi bőbeszédű, de fekete máju, kutató természetű ember volt. E természetéért, azt hiszem, nem is igen ragaszkodott senki hozzá . . . De emellett figurás ember is volt, megselekedte az én tőzsomszédom, Lovas János urammal azt, hogy a mikor háza előtt, ünneplőben, szoltárral a hóna alatt templomba menni készült, csak ott rekedt a szomszéd az utcán (jó két bőbeszédű akadt össze), mignem egyszer egy kis szünet alatt így szolt Lovas uram:

— Megyek is már a templomba . . .

— Hisz, mondja rá a mester, jönnek is már visszafelé, nézze csak szomszéd!

Hát a biz úgy is volt. A mester pedig kaczagott magában.

Még kapálatlan volt egy kis pázma földem, és daczára hogy a nap még erősen sütött, délután négy órakor kimentem a dinnye palánták közé, a mint ott édesdeden kapálgatok, csak megszólit valaki:

— Czokezes Janó?!

Felvetem a szemem a nagykarimás szalma kalap alól, hat előttem áll Miklós sógorom, barátságosan mosolyogva.

En rákönyököltem a kapa nyelére és úgy vágtam vissza:

— Csag edj kicsint kapalok tekinded uram . . .

Jó izün elnevette magát a sógor és megfogott, ingemnél fogva huzott be a házba ezt mondva:

— Töröld le az izzadságot, aztán jösz velem!

— Holnap szívesen több napra is át megyek hozzád, de előbb a kapálást elvégzem . . . Ezzel megköszöntem neki a látogatást és elváltunk!

Napi munkánk után beszokott hozzám kopogtatni a nyugdíjas vasuti ör Kádár Sándor, a kivel ma is fent tartom a barátságot. Az asztalos azonban a hatalommal tart, ezért ötet nagyritkan látom.

Világ gyujtáskor bekopogtatott hozzám ma is. Letelepédünk. Szokás szerint felolvastam a napi lapot.

A Kossuth hírlapja közölte a Jókai-féle szemelvényt a Jan. 3-ik számban. A kosorus költő törvénytelen adófizetésre szólítja fel a nemzetet!

Kádár Sándor megcsóválta rá értelmes fejét (a míg én a pipa töltéssel voltam elfoglalva) következő szavakban tört ki!

— Jókai éppen úgy vissza szivná ezt, mint Sánta Sarjus Gaspár Bárándon!

— Beszélje el szomszéd, hogy is volt az?

— Tetszik tudni, kapott a szóba Kádár uram, hogy faluhelyt sok a dologkerülő, kiváncsi, naplopó ember. Hatha még rianás történik az utcán. Mindjárt jön a nász nép! Ezek el is lepték a Futó uram utba eső száraz malmat. Köztök várt a Sánta Sarjus Gazsi is. Irgalmatlan nagy hamuval telt ócska fazek volt a kezében . . .

Baranya Demeter szépséges szép virágszálara Baranya Juliskara vártak. Jól megakarták nézni a malom alól, hogy viszik Bárándról? Püspökladányba?

Jött az első szekér. Végre volt mit nézni! Kendőzött, pántlikás lorak ünneplőbe öltözött násznép. Majdnem utolsónak maradt a nagy gazda Futó uram kocsija. Sánta Sarjus Gaspár megelégetve a látottakat. Se kérd? se lát! a mint ez a szekér oldalt fordult rá, a hátsó löcsfejéhez vágta a hamuval telt fazekat.

Megállj! rivalt a kocsi Futó Mihály uram neki vörösödve. Hát te vagy? mit tettél velem? kérde haraggal a röhögve bámuló Sánta Sarjus Gaspárt.

— Minek az no? nem jön kend többet Bárándra!

— Anye te lökötő! ráadásul, hogy csuffa tettél. még ezt kívánod a saját malom előtt!

— Engedelmet kérek! elnéztem, azt gondoltam, hogy püspökladányi ember? Igazat adtam Kádár Sándornak!

Egy 3—4 középiskolát végzett jóirásu gyakornok ke-restetik. Czim a kiadóhivatalban.

Gróf Dégenfeld József és dr. Balkányi Miklós

Erzsébet szőlő telepének elárusító helyisége

DEBRECZENBEN

Simonffy-utcza 1-só számú városi bérház 3-ik sz. bolthelyiségében

MEGNYILT

s naponként

friss csemege szőlő

olesón kapható.

csak akkor valódi, ha egyenesen tőlem szereztetik be, fekete, fehér és színes 60 krtól 11 frt35 krig mét-ként, sima, csikos, koczkás és mintázott Damastok stb.

Selyem Damast	85 kr.-tól 11 frt 80 kr.-ig.	Báli selyem	60 krtól 11 frt 25 kr.-ig
Selyem Bastruhák öltözékenként	9 frt 90 krtól 43 frt 25 k.-ig	Menyasszonyi selyem	60 krtól 11 frt 35 .
Foulard selyem mintázott	60 krtól 3 frt 70 kr.-ig.	Blouse selyem	60 . . 11 . 35 .

Selyemgyár Henneberg, Zürich.

Henneberg-Selyem

Méterenként portó és vámentesen házhoz szállítva. Minták forduló postával. Schveiczba 2-ös levélbélyeg.

ISKOLAI CÉLOKRA
minden tekintetben
megfelel

legújabb tollunk

548 EF és F szürke

legfinomabb acél, kitünő minőség.

Carl Kuhn & Co., Wien Alapított 1843-ban.
Minden írószer-kereskedésben kapható.

Elsőrendű

Női divat terem.

Női ruhák

és

Costumoket

a legújabb modellek után gyorsan
és pontosan készít

Bosznay J. és Társa

czég

Kossuth-utca.

Gyászruhák 6 óra alatt.

Félszázad óta

Aranyérem
Páris,
London.

kitünőnek elismert
dr. Sichelzky-féle

Aranyérem
Pécs,
Temesvár.

Arckenyő és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök és bámulatos hatásuk képezik. — Megbízható sikerrel használtatnak szeplő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztálansága ellen. Egy agy tégely ára 1 kor. 40 fill., egy kis tégely 70 fill. Egy nagy üveg mosdóvíz 2 kor., egy kis üveg 1 k. Hozzávaló dr. Sichelzky szappan 60 fill.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitünő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 3 k. 10 fill.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 k. 60 fl., egy kis doboz 1 kor.

JOLIESSANTE-FOGPOPOR

legégszesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzödéjük eltávolítására s megővésére, mely által egyúttal a foghúsról is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 kor.

JOLIESSANTESZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillette szappan. A bőrt finommá és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra minta darabok ingyen adnak. Egy darab ára 80 fl.

HAI-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 2 kor.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán.

Debreczenben Tóth Béla gyógyszerertárában (Tisza palota), Dr. Rothschnek V. Emil, Mihailovits Jenő gyógyszerertárában.

Iskolai növendékek fehérenemű és ágynemű szükségletei

legjobban beszerezhetők úgy leányok mint ifjak részére

Kardos László

fehérenemű és vászon nagykereskedésében

DEBRECZENBEN,
Kossuth-utca.

Szép, érett

Bocskay kerti SZŐLŐ

kilónként 16 krajczárért

kapható

Hunyady (Kisvárad) utca 3. sz. alatt.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoruma a »Kigyó«-hoz
Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczépítő s bőrapólo kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczörőség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztatlanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz; három féle színben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoz ára 50 fillér Nagyobb doboz 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz bőrapólo folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczörőséget a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbaruult kezeket eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehéreneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára
1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyeriék tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.